

Abel Vik

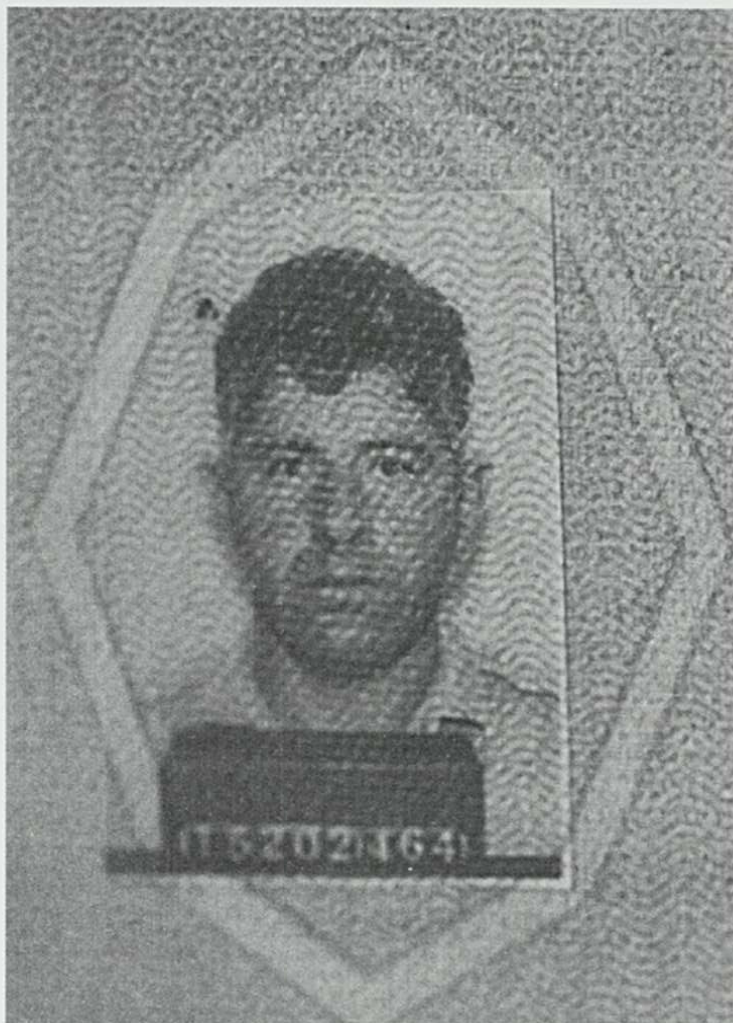
Skudenes

Abel var født 3. januar 1918. Han var sønn av gårdbruker Truls og Kristiane Vik. Han hadde sin oppvekst i Vik, Skudenes. Abel fant tidlig ut at han ville bli sjømann. Og som tenkt, så gjort.

Abel mønstret på «Tyrifjord» i New York i begynnelsen på 1939. Skipet gikk i fart mellom New York og Spania. Vi finner den ikke i Nortraships register. Abel og flere av mannskapet mønstret av i New York i begynnelsen av 1940, da «Tyrifjord» lastet for Norge.

Abel tok seg hyre som smører i New York 1.5.1940. De gikk fra New York til Beaumont og lastet i Corpus Christi for Montreal i Canada. Etter utlossingen i Montreal gikk de tilbake til Port Arthur og tok inn ny last for Montreal. Skipet fortsatte i den Mexikanske gulfen mellom oljehavner i USA og Mexico. 10.11.1940 lastet de i Houston for New York. Abel mønstret av der 22.11. 1940. Mexicogulfen var på den tiden en fredelig plass å seile, så Abel merket ikke så mye til krigen som herjet lengre nord i Atlanteren.

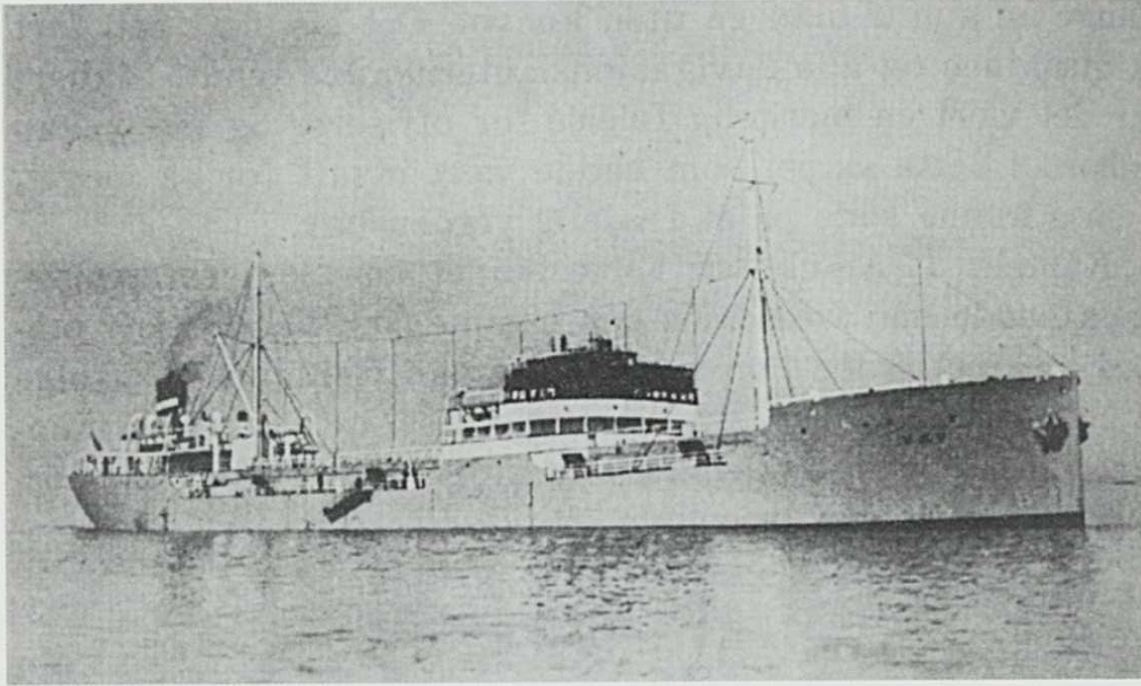
Abel mønstret som smører 26.11.1940. Hans bror Jakob gikk samtidig ombord som pumpemann. Skipet gikk i

Fødselsnr./ Birt no.	Efternavn/ Surname	For- og mellomnavn/ First and middle name(s)
03.01.18	Vik	Abel

Fartøys navn/ Name of vessel	Stilling/ Rating	Tiltrådt/ Service from	Hyre fra/ Wages from	Fraårt/ Service to	Hyre til/ Wages to
FAGERFJELL	smører	1.5.40		22.11.40	
ALEXANDRA HØEGH	"	26.11.40		1.5.41	
HERBRAND	matros	10.6.41		16.4.42	
THORHILD	"	20.4.42		7.7.42	
VAV	"	14.7.42		11.11.42	
FERN COURT	"	18.1.43		14.4.43	
MARIE BAKKE	"	4.6.43		17.8.43 (Syk)	
Innlagt på sykehus, sykepermisjon til 1.3.44.					
FOSNA	matros	1.3.44		30.9.44	
DALFONN	"	13.11.44		12.6.46	

Gudrun R. Helgesen
Gudrun R. Helgesen e.f.

transatlantisk konvoi og eskortene var like elendige som tidligere. Høsten 1940 lå de fleste av Den Britiske marines jagere og andre krigsskip, som egnet seg til eskorte, bundet til invasjonsberedskap på østkysten av England. Forsvarskomiteén hadde ennå ikke registrert angrepene på forsyningslinjene i vest som noen overhengende fare i forhold til flyangrepene mot England og den tyske konsentrasjon av invasjonsfarkoster i kanalhavnene. Konvoisystemet i Atlanteren ble utvidet, men eskorten var like svak (NF I, s. 72).

«Alexandra Høegh» fortsatte i samme fart med livsviktige forsyninger av olje og bensin, som den norske tankflåten ble så berømt for av selveste Churchill. De hadde vært heldige på sine turer og Abel fortsatte ombord til 1.5.1941 da han mønstret av i New York.

Abel tok seg nå 1 1/2 måneds velfortjent ferie, før han gikk ombord i «Herbrand» som matros den 10.6.1941. Fartøyet gikk mellom Karibien og England. Under vår-offensiven mot den allierte skipsfarten i 1941 var flåten påført store tap. I april 1941 senket ubåtene 43 skip, i mai 58 og i juni 61 skip. De fleste torpedoangrepene ble satt inn mot skip som seilte alene (NF I, s. 172).

«Herbrand» fortsatte i fart mellom Karibien og England. Da USA kom med i krigen den 7.12.1941, ble Karibien, som hadde være et fredelig og nøytralt farvann å seile i, plutselig forandret til et farefullt område. Og i mer enn et halvt år overskygget farene her langt det som var tilfelle med de transatlantisk konvoirutene.

Da USA kom med i krigen, lastet «Herbrand» i Curacao for Belfast i Nord-Irland. Skipet ankom Halifax 19.12.1941 og ventet på konvoi som avgikk 27.12.41. Abel ble værende ombord til 16.4.1942.

Abel oppholdt seg i land til 20. april da han gikk ombord som matros i New York. Ubåt-offensiven mot skipsfarten

på den amerikanske østkysten fortsatte med uforminsket styrke i april 1942. En ny generasjon tyske ubåtsjefer skaffet seg her berømmelse på linje med de falne rekordholdere fra krigens første år.

Hardegen på U 123 senket således elleve skip i det korte tidsrom av tre uker fra mars til april (NF II, s. 86). «Thorild» gikk fremdeles i fart på Karibien og England. Abel stod ombord til den 7.7.1942, da mønstret han av i New York.

Etter en ukes ferie mønstret Abel på som matros i New York 14.7.1942. Abel fortsatte å seile på tankskip og farten var på Karibien og England. Sommeren i Karibien i 1942 medførte store tap for den norske handelsflåten fra begynnelsen på april til november. I november blusset ubåtkrigen i Karibien opp igjen med senking av 25 skip mellom Curacao og Trinidad. «Vav» hadde tre turer på Karibien den tiden Abel var ombord før han mønstret av i New York 11.11.1942. Han hadde vært kort tid i land etter avmønstring fra de forrige båtene, men denne gangen bevilget han seg en lengre ferie slik at han fikk julen i land i New York.

Abel fortsatte å seile på tankbåter. Han mønstret på «Ferncourt» i New York 18.1.1943 som matros. Da Abel mønstret på, gikk de fra New York til England og fikk føling med vinterværet i Nordatlanteren i 1942/43. Det var det verste været i manns minne med storm og kuling og tilsvarende grov sjø i hele 116 dager. Han ble stående ombord til 14.4.1943 da han mønstret av i New York.

Abel mønstret som matros i New York 4.6.1943. Han hadde vært på 6 tankbåter tidligere og gikk nå ombord i «Marie Bakke», som var en av Knutsens linjebåter.

Da Abel kom ombord i New York, lastet de ammunisjon og andre krigsvarer og lokomotiver og tendere på dekket. Det var den vanlige lasten på denne typen båter og turen

gikk til Liverpool. Abel ble ombord til 17.8.1943 da han ble sykeavmønstret i New York og innlagt på sykehus. Han hadde sykepermisjon til 1.3.1944 før han mønstret på ny båt.

Abel mønstret som matros i New York 1.3.1944. Våren 1944 foregikk en hektisk transport av tropper og krigsmateriell fra USA til Storbritannia. Den tyske overkommando var klar over at dette var opptakten til et alliert angrep mot Europa i nær fremtid og formulerte et punkt i sine forsvarsplaner slik: Å ødelegge alliertes sjøforbindelse ved en ny kampanje mot Atlanterhavskonvoiene med nye ubåter (NF II, s. 333).

«Fosna» fortsatte i transatlantiske konvoier hvor den norske handelsflåten var rikelig representert. Fra april 1944 nevnes eksempelvis konvoi ONM.231 på 90 skip med ikke mindre en 15 norske (NF II, s. 337). De store konvoiene fortsatte med forsyninger til de allierte som var klar til invasjon av Europa. Tyske ubåter opererte i små grupper vest av Irland og syd av Island, resten lå nordost av Azorene med front mot nord-sydgående konvoier. Tyske fly deltok mer aktivt i samarbeidet med ubåtene for å lokalisere konvoiene. Da invasjonen av Normandie startet 6. juni 1944, fortsatte «Fosna» med forsyninger til de allierte. Abel ble stående ombord til 30.9.1944, da han mønstret av i New York. Han tok en velfortjent ferie før påmønstring av neste båt.

Abel tok seg hyre som matros i New York 13.11.1944. «Dalfonn» var den åttende tankbåten Abel hadde mønstret

på under krigen. Han så muligens tankbåter blåse opp i konvoiene og hadde sin mening om det. Atlanterhavskonvoiene var nå svært store og bød på fete mål, hvis bare ubåtene kom på skuddhold. Det norske innslaget i disse konvoiene viser tydelig hvor Nortraships flåte fortsatt hadde sin hovedoppgave. Eksempelvis nevnes konvoi HXS. 303 som bestod av 104 skip, derav 17 norske og blant disse var «Dalfonn» (NF II, s. 352). «Dalfonn» fortsatte i forsyningstjenesten i transatlantiske konvoier.

Vi er nå kommet til 1945 og situasjonen på alle frontene så lyse ut. Det var bare et tidsspørsmål når det hele var slutt. Konvoifarten langs den britiske kysten i 1945 meldte om en markert stigning i ubåtaktiviteten. Ubåtene var nå tilbake som ved krigens begynnelse. De var utstyrt med schnorelrør som sørget for luftinntak og ekshaustutslipp. De holdt seg neddykket så de ikke ble observert fra fly. I britisk farvann krysset ikke mindre en 51 schnorkelubåter og de fleste stasjonerte ved innløpet til Irskesjøen. Flere norske båter ble torpedert i dette farvannet og den siste torpedoen rammet den norske båten «Sneland 1,» og 6 av mannskapet fulgte båten i dypet. 28.5.1945 utstedte Det britisk admiralitet og U.S. Navy denne felleskunngjøringen: «Fra kl 00.01 GMT den 29. mai 1945 opphører konvoiene. Om natten skal handelsskip ha navigeringslys tent med full lysstyrke og trenger ikke lengre være mørklagt.»

Abel fortsatte å seile ombord i «Dalfonn» og mønstret av 12.6.1946 og reiste til Stavanger. Han kom hjem etter 9 år i utlendighet og av disse var fem år i krigssonen.

Marie Bakke

